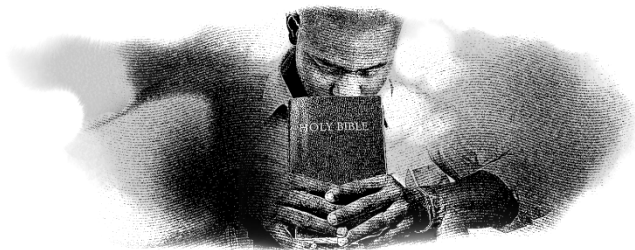

4. Η ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

ΕΔΑΦΙΟ ΜΝΗΜΗΣ: «Ο δε Παράκλητος, το Πνεύμα το Άγιον, το οποίον θέλει πέμψει ο Πατήρ εν τω ονόματί μου, εκείνος θέλει σας διδάξει πάντα, και θέλει σας υπενθυμίσει πάντα όσα είπον προς εσάς.» Ιωάννη 14/ιδ' 26.

Για τη μελέτη αυτής της εβδομάδας, διαβάστε: Ιωάν. 16/ις' 13,14, Ρωμ. 8/η' 14-16, Ρωμ. 15/ιε' 13, Ιωάν. 14/ιδ' 6, Ιωάν. 17/ιζ' 17, Ρωμ. 5/ε' 5.

Επειδή το Άγιο Πνεύμα αναφέρεται στην Αγία Γραφή με απρόσωπο τρόπο, παρουσιάζεται για παράδειγμα ως αέρας ή φωτιά, ορισμένοι έχουν καταλήξει στο συμπέρασμα πως είναι ένα είδος Θεϊκής δύναμης. Σύμφωνα με την άποψή τους μοιάζει περισσότερο με ηλεκτρικό ρεύμα που μας ενδυναμώνει, παρά με μία προσωποποιημένη Ύπαρξη. Το θέμα όμως δεν είναι οι περικοπές της Αγίας Γραφής που δείχνουν στις απρόσωπες ενέργειες ή επιρροές του Αγίου Πνεύματος. Το θέμα είναι εάν υπάρχουν περικοπές στην Αγία Γραφή που να δείχνουν την προσωπικότητά Του.

Υπάρχουν εδάφια και πρέπει να τα λάβουμε υπόψη για να έχουμε μία ολοκληρωμένη εικόνα για το Ποιο είναι το Άγιο Πνεύμα.

Αυτήν την εβδομάδα θα δούμε μέσα από την Αγία Γραφή το πόσο σημαντικό είναι να κατανοήσουμε ότι το Άγιο Πνεύμα είναι Ύπαρξη. Θα μάθουμε περισσότερα για την προσωπικότητά Του και θα κατανοήσουμε καλύτερα το έργο Του ως Θεός. Έχοντας ορθή αντίληψη για το Άγιο Πνεύμα θα μπορέσουμε να Το αγαπήσουμε όπως πρέπει, να δείξουμε ευλάβεια, εμπιστοσύνη, και την υποταγή που Του οφείλουμε.

Κυριακή 22 Ιανουαρίου

Η ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΑΓΙΟ ΠΝΕΥΜΑ

Διαβάστε Ιωάν. 16/ις' 13,14, Ιωάν. 15/ιε' 26,27 και Ιωάν. 14/ιδ' 17,26. Ποια πνευματικά χαρακτηριστικά αποδίδει ο Ιησούς στο Άγιο Πνεύμα; Τι σημαίνει για εσάς το γεγονός ότι ο Ιησούς περιγράφει το Άγιο Πνεύμα ως Βοηθό και Παράκλητο;

.....

.....

Σύμφωνα με τον Ιησού, το Άγιο Πνεύμα καθοδηγεί, μιλάει, ακούει, αποκαλύπτει, και δοξάζει (Ιωάν. 16/ις' 13,14). Το Άγιο Πνεύμα επίσης διδάσκει και υπενθυμίζει (Ιωάν. 14/ιδ' 26). Κατοικεί μέσα μας (Ιωάν. 14/ιδ' 17), μαρτυρεί (Ιωάν. 15/ιε' 24,16) και μας ελέγχει (Ιωάν. 16/ις' 8). Όλα αυτά φαίνεται να είναι περισσότερο ενέργειες μίας υπέρτατης προσωπικότητας παρά μίας απρόσωπτης δύναμης. Διαβάστε Ιωάν. 14/ιδ' 16-18. Πώς θα εκπληρωνόταν η υπόσχεση του Ιησού; Με ποιον τρόπο οι μαθητές δεν θα αφήνονταν μόνοι;

.....

.....

.....

Ο Ιησούς ενδιαφέρεται για τους ακολούθους Του. Δεν θα τους άφηνε ορφανούς. Υποσχέθηκε να στείλει το Άγιο Πνεύμα. Συγκεκριμένα τους είπε πως θα έστελνε, «άλλον Παράκλητον». Τα λόγια που χρησιμοποιεί εδώ ο Ιησούς έχουν μεγάλη σημασία. Υπόσχεται να στείλει άλλον βοηθό. Όχι διαφορετικό, αλλά άλλον, δείχνοντας έτσι πως πρόκειται για άλλο πρόσωπο με τον ίδιο όμως χαρακτήρα με Αυτόν. Ο Ιησούς υπόσχεται λοιπόν ότι Εκείνος που θα πάρει τη θέση Του και θα συνεχίσει το έργο Του, θα είναι όπως Αυτός και θα Τον αντιπροσωπεύει.

Το έργο αυτό του Αγίου Πνεύματος, είναι το έργο του βοηθού. Στην Αγία Γραφή χρησιμοποιείται ο όρος Παράκλητος (Ιωάν. 14/ιδ' 16) που περιγράφει εκείνον που καλείται να μας υποστηρίξει και να μας βοηθήσει. Όπως ο Ιησούς είναι Πρόσωπο, το ίδιο είναι και το Άγιο Πνεύμα. Και αυτό στηρίζεται στο ότι πολλά προσωπικά χαρακτηριστικά αποδίδονται στο Άγιο Πνεύμα (δείτε Ιωάν. 14/ιδ' 26, 15/ιε' 26, Πράξ. 15/ιε' 28, Ρωμ. 8/η' 26, Α' Κορ. 12/ιβ' 11, Α' Τιμ. 4/δ' 1).

ΣΚΕΨΗ: Γιατί είναι περισσότερο παρήγορη η σκέψη ότι το Άγιο Πνεύμα είναι μία προσωπικότητα και όχι μία απρόσωπη δύναμη;

Δευτέρα 23 Ιανουαρίου

ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ: ΜΕΡΟΣ Α'

Καθώς διαβάζετε τα παρακάτω εδάφια αναρωτηθείτε εάν μιλούν για μία απρόσωπη δύναμη ή για ένα Θείο Πρόσωπο. Ρωμ. 8/η' 14-16, 27, Ρωμ. 15/ιε' 30, Α' Κορ. 2/β' 10, Πράξ. 8/η' 29, 10/ι' 19,20, 28/κη' 25.

.....

.....

.....

Μπορεί μία απρόσωπη δύναμη να μεσολαβήσει για εμάς; Να μας φανερώσει πράγματα για τον Θεό; Μπορεί μία απρόσωπη δύναμη να μιλήσει; Όλες αυτές οι Βιβλικές δηλώσεις είναι πιο λογικές εάν το Άγιο Πνεύμα είναι ένα υπαρκτό πρόσωπο και όχι απλώς μία απρόσωπη δύναμη.

Διαβάστε τα παρακάτω εδάφια. Ποια προσωπικά χαρακτηριστικά αποδίδονται στο Άγιο Πνεύμα; Εφεσ. 4/δ' 30, Πράξ. 5/ε' 3,9, Α' Κορ. 12/ιβ' 11, Ρωμ. 15/ιε' 30.

.....

.....

.....

Τα χαρακτηριστικά μιας προσωπικότητας είναι η γνώση (ή αντίληψη), τα συναισθήματα και η θέληση. Μόνο ένα υπαρκτό πρόσωπο μπορεί να νιώσει θλίψη. Μόνο ένα υπαρκτό πρόσωπο μπορεί να εξαπατηθεί. Μόνο ένα υπαρκτό πρόσωπο έχει τη δυνατότητα επιλογής και ελεύθερης βούλησης. Η βούληση ίσως είναι ένα από τα πιο ευδιάκριτα χαρακτηριστικά της κάθε προσωπικότητας. Και τέλος, μόνο ένα υπαρκτό πρόσωπο έχει την ικανότητα να αγαπήσει. Δεν μπορούμε να αντιληφθούμε την αγάπη με έναν αόριστο και απρόσωπο τρόπο. Η αγάπη έρχεται με ένα προσωπικό άγγιγμα. Αυτά τα στοιχεία της προσωπικότητας δείχνουν ότι το Άγιο Πνεύμα έχει συναισθήματα, θέληση, και είναι μία ύπαρξη ικανή να αγαπήσει. Δεν είναι μία απρόσωπη υπόσταση.

«Το Άγιο Πνεύμα έχει προσωπικότητα, διαφορετικά δεν θα μπορούσε να μαρτυρήσει σε εμάς ότι είμαστε παιδιά του Θεού. Επίσης, πρέπει να είναι Θεός, γιατί διαφορετικά δεν θα μπορούσε να ξέρει τα κρυμμένα του νου του Θεού.» Ε. Χουάιτ, Evangelism, σ. 617.

ΣΚΕΨΗ: Πώς η Βιβλική αναφορά για τα χαρακτηριστικά του Αγίου Πνεύματος επηρεάζει τη σχέση σας μαζί Του; Τι θα άλλαζε εάν το Άγιο Πνεύμα δεν είναι Θεός αλλά μία απρόσωπη δύναμη;

Τρίτη 24 Ιανουαρίου

ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ: ΜΕΡΟΣ Β'

Η πρόκληση που αντιμετωπίζουμε όσον αφορά το Άγιο Πνεύμα είναι ότι δεν μπορούμε να Το φανταστούμε με απτό τρόπο όπως κάνουμε με τον Θεό ως Πατέρα. Επίσης, μπορούμε να έχουμε μία συγκεκριμένη εικόνα για τον Ιησού σύμφωνα με τις περιγραφές των Ευαγγελίων. Πήρε την ανθρώπινη φύση και εμφανίστηκε ως άνθρωπος. Το Άγιο Πνεύμα ωστόσο, παρουσιάζεται εντελώς διαφορετικά κι επομένως μας είναι πολύ πιο δύσκολο να Το κατανοήσουμε σε σχέση με τον Πατέρα και τον Υιό. Έτσι, ορισμένοι καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι το Άγιο Πνεύμα είναι απρόσωπη δύναμη. Όπως έχουμε δει μέχρι τώρα, αυτή η άποψη δεν αποδίδει σωστά τη φύση του Αγίου Πνεύματος. Για την ακρίβεια, υπάρχουν δηλώσεις στην Αγία Γραφή που δεν θα ήταν κατανοητές εάν το Άγιο Πνεύμα ήταν απλώς μία απρόσωπη ή η θεϊκή δύναμη.

Διαβάστε προσεκτικά τις δύο παρακάτω περικοπές και δείτε εάν μπορείτε να βάλετε τη λέξη «δύναμη» όπου γίνεται αναφορά στο Άγιο Πνεύμα. Γιατί αυτά τα εδάφια είναι κατανοητά μόνο εάν το Άγιο Πνεύμα είναι Πρόσωπο;

Ρωμ. 15/ιε' 13.....

Α' Κορ. 2/β' 4.....

Η δήλωση του αποστόλου, «διότι εφάνη εύλογον εις το Άγιον Πνεύμα και εις ημάς» (Πράξ. 15/ιε' 28) θα ήταν παράλογη εάν το Άγιο Πνεύμα ήταν μόνο μία δύναμη ή μία απρόσωπη επιρροή. Απεναντίας, σ' αυτήν τη δήλωση βλέπουμε ένα ακόμη υπαρκτό Πρόσωπο, όπως ο Πατέρας και ο Υιός.

Επιπλέον, πώς είναι δυνατόν οι πιστοί να βαπτίζονται «εις το όνομα του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος» (Μαθ. 28/κη' 19) εάν τα δύο πρώτα μέλη είναι Πρόσωπα και το τρίτο όχι; Ούτε αυτό είναι λογικό. Αντιθέτως, και οι τρεις φαίνεται να συνιστούν το ένα όνομα στο οποίο βαπτιζόμαστε. Επομένως, το Άγιο Πνεύμα φαίνεται να ομοούσιο με τον Θεό Πατέρα και τον Θεό Υιό.

Η Ε. Χουάιτ ξεκάθαρα αναφέρεται στην προσωπικότητα του Αγίου Πνεύματος. Συγκεκριμένα λέει ότι, «υπάρχουν τρία ζωντανά πρόσωπα στην ουράνια τριάδα... ο Πατέρας, ο Υιός και το Άγιο Πνεύμα.» Ε. Χουάιτ, Evangelism, σ. 615.

Τετάρτη 25 Ιανουαρίου

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ

Διαβάστε Ιωάν. 14/ιδ' 6 και 17/ιζ' 17. Ποια είναι η σημασία της αλήθειας σ' αυτά τα εδάφια;

.....

.....

Στο Ευαγγέλιο του Ιωάννη ο όρος αλήθεια είναι σημαντικός. Η σύγχρονη κατανόηση του όρου, πολλές φορές είναι αόριστη και θεωρητική. Στο δυτικό κόσμο, η αντίληψη αυτή έχει σχηματιστεί από την Ελληνική φιλοσοφία. Ωστόσο, στην Αγία Γραφή και ιδιαίτερα στο ευαγγέλιο του Ιωάννη, η αλήθεια έχει προσωπικό και συγκεκριμένο νόημα: ο Ιησούς είναι η αλήθεια (Ιωάν. 14/ιδ' 6). Ενώ ο Γραπτός Λόγος του Θεού είναι αλήθεια (σύγκρισε με Ιωάν. 17/ιζ' 17 και Ψαλμ. 119/ριθ' 142), η αλήθεια του Θεού φανερώνεται με έναν ιδιαίτερο τρόπο στο πρόσωπο του Ιησού Χριστού. Η πραγματική γνώση του Θεού μάς δίνεται μέσω του Ιησού, για τον Οποίο μιλούν οι Γραφές, επειδή ο Θεός φανερώθηκε μέσω Αυτού.

Διαβάστε Ιωάν. 15/ιε' 26 και 16/ις' 13. Ποιο είναι το έργο του Αγίου Πνεύματος ως Πνεύμα της αληθείας;

.....

.....

Στο Ιωάν. 16/ις' 13 διαβάζουμε ότι το Πνεύμα της αληθείας θα μας οδηγήσει σε όλη την αλήθεια. Θα το κάνει αυτό δείχνοντας στον Ιησού Χριστό και βοηθώντας μας να θυμηθούμε όλα όσα έχει πει και κάνει ο Ιησούς για εμάς (Ιωάν. 15/ιε' 26). Η αλήθεια στην οποία το Άγιο Πνεύμα μας οδηγεί είναι πολύ προσωπική: Εξυψώνει τον Ιησού και μας οδηγεί σε μία ζωντανή και πιστή σχέση μαζί Του. Στη Σαμαρείτισσα ο Ιησούς είπε πως ο Θεός πρέπει να λατρεύεται με πνεύμα και αλήθεια (Ιωάν. 4/δ' 24). Όταν ζητάμε την καθοδήγηση του Αγίου Πνεύματος, θα μας οδηγήσει στον Ιησού που είναι η οδός, η αλήθεια και η ζωή (Ιωάν. 14/ιδ' 6).

Η αλήθεια στην Αγία Γραφή δεν είναι κάτι το αόριστο ή μία θεωρία, όπως συχνά παρουσιάζεται στη φιλοσοφία. Η αλήθεια εμπερικλείει βαθιά προσωπική και πιστή σχέση με τον Δημιουργό και Λυτρωτή μας που είναι «ο Θεός όλης της αλήθειας» (σύγκρισε με Δευτ. 32/λβ' 4, Ψαλμ. 31/λα' 5). Γι' αυτό το Άγιο Πνεύμα ονομάζεται Πνεύμα της αληθείας (Ιωάν. 14/ιδ' 17, 16/ις' 13), που έχει σταλεί από τον Θεό Πατέρα (Ιωάν. 15/ιε' 26), δείχνοντας έτσι όχι μόνο την προσωπικότητά Του αλλά και τη Θεότητά Του.

ΣΚΕΨΗ: Πώς κατανοείτε την ιδέα της αληθείας ως Πρόσωπο;

Πέμπτη 26 Ιανουαρίου

ΓΙΑΤΙ ΕΙΝΑΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ;

Το θέμα της προσωπικότητας του Αγίου Πνεύματος είναι υψίστης σημασίας και έχει σημαντικές πρακτικές επιπτώσεις. «Εάν είναι Θεός και εμείς πιστεύουμε ότι είναι μία απρόσωπη δύναμη, κλέβουμε από ένα Θείο Πρόσωπο τον σεβασμό, την τιμή, και την αγάπη που Του οφείλουμε.» LeRoy Edwin Froom, *The Coming of the Comforter*, σ. 40. Εάν πιστεύουμε ότι το Άγιο Πνεύμα είναι μία μυστηριακή θεϊκή δύναμη τότε είναι λογικό να σκεφτούμε: *Πώς μπορώ να έχω περισσότερο από το Άγιο Πνεύμα;* Εάν όμως πιστεύουμε ότι το Άγιο Πνεύμα είναι Θεός, θα σκεφτούμε: *Πώς γίνεται το Άγιο Πνεύμα να έχει περισσότερο από εμένα;* Το σημαντικό είναι: Θέλεις να κατέχεις το Άγιο Πνεύμα ή το Άγιο Πνεύμα να κατέχει εσένα; Αντιστέκεσαι στην επιρροή Του ή μήπως προτίθεσαι να Το ακολουθήσεις και με χαρά να Το υπακούσεις; (Δείτε Ρωμ. 8/η' 12-14, Γαλ. 5/ε' 18-24.) Θέλεις να χρησιμοποιείς το Άγιο Πνεύμα σύμφωνα με τα δικά σου σχέδια ή βασίζεσαι σ' Αυτό για να σε κάνει να μοιάζεις πιο πολύ με τον Ιησού Χριστό κάνοντας αυτό που το Άγιο Πνεύμα έχει στο νου Του για εσένα; Παίρνεις στα σοβαρά το γεγονός ότι το σώμα σου «είναι ναός του Αγίου Πνεύματος του εν υμίν» (Α' Κορ. 6/ς' 19) και προτίθεσαι να δοξάσεις τον Θεό με τον τρόπο που ζεις;

Διαβάστε Ρωμ. 5/ε' 5 και Εφεσ. 2/β' 18,19. Πώς συνδέονται το Άγιο Πνεύμα και η αγάπη του Θεού; Τι αντίκτυπο έχει αυτό στη ζωή σας και στην εκκλησία;

.....
Μόνο τα πρόσωπα επιλέγουν να συνεργαστούν με κάποιον άλλον. Καλούμαστε να συνεργαστούμε με το Άγιο Πνεύμα ενώ μας οδηγεί και μας μεταμορφώνει προσωπικά και συλλογικά ως εκκλησία του Θεού. Εάν δεν δεχτούμε το Άγιο Πνεύμα ως μέλος του τριαδικού Θεού, θα είναι ευκολότερο να Το αγνοήσουμε, να κλείσουμε τα αυτιά μας στις παρακλήσεις Του, και να σκληρύνουμε την καρδιά μας στην επιρροή Του. Και επειδή είμαστε αμαρτωλοί που χρειαζόμαστε τη μεταμορφωτική χάρη του Θεού, δεν πρέπει να αγνοήσουμε τις προτροπές του Αγίου Πνεύματος. Εκείνο που πρέπει να κάνουμε, είναι να Του παραδοθούμε. Επομένως, όταν αναγνωρίζουμε ότι το Άγιο Πνεύμα είναι Θεός που θέλει να μας χρησιμοποιήσει, ο Θεός αποκτά κεντρική θέση στη Χριστιανική μας εμπειρία.

ΣΚΕΨΗ: «Δεν μπορούμε εμείς να χρησιμοποιήσουμε το Άγιο Πνεύμα. Το Άγιο Πνεύμα πρέπει να χρησιμοποιήσει εμάς.» E. Χουάιτ, Ζ.Χ. σ. 646. Πώς κατανοείται τα λόγια αυτά; Πώς μπορεί το Άγιο Πνεύμα να μας χρησιμοποιήσει; (δείτε Φιλιπ. 2/β' 13).

ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ:

Διαβάστε Ε. Χουάιτ, Ζ.Χ. σ. 642-646.

«Και προσελθών ο Ιησούς ελάλησε προς αυτούς, λέγων· Εδόθη εις εμέ πάσα εξουσία εν ουρανῶ και επί γης. Πορευθέντες λοιπόν μαθητεύσατε πάντα τα ἔθνη, βαπτίζοντες αυτούς εις το ὄνομα του Πατρὸς και του Υἱοῦ και του Αγίου Πνεύματος, διδάσκοντες αυτούς να φυλάττωσι πάντα ὅσα παρήγγειλα εις εσάς· και ἰδοῦ, ἐγὼ εἰμαι μεθ' υμῶν πάσας τας ἡμέρας, ἕως της συντελείας του αἰῶνος. (Ματθ. 28/κη' 18-20). Προσέξτε πως ὅταν ο Ιησούς τους ανέθεσε την αποστολή τους, εἶπε να βαπτίζουν τους μαθητὲς «στο ὄνομα» (ενικός αριθμός), του Πατρὸς, του Υἱοῦ και του Αγίου Πνεύματος. Αυτή είναι η πιο ἔντονη ἀπόδειξη της τριαδικῆς φύσης του Μοναδικού μας Θεοῦ. «Ἄκουε, Ἰσραήλ· Κύριος ο Θεός ἡμῶν είναι εις Κύριος» (Δευτ. 6/ς' 4). Κανείς δεν ἀμφισβητεῖ την προσωπικότητα του Πατέρα και του Υἱοῦ, γιατί λοιπόν να ἀμφισβητεῖται η προσωπικότητα του Αγίου Πνεύματος; Σύμφωνα με την Αγία Γραφή ἔχουμε την στοργική και παρηγορητική παρουσία του Ἰδιοῦ του Θεοῦ να ἐργάζεται μέσα μας και μέσα ἀπό εμάς. Αυτό είναι το Ἅγιο Πνεῦμα και αυτό είναι το ἔργο Του. Και πόσο καλό είναι να ξέρουμε ὅτι εἶναι Πρόσωπο ὅπως είναι ο Πατέρας και ο Ιησούς! Εἶναι ἀλήθεια πως είναι δύσκολο να το ἀντιληφθούμε πλήρως. Ἀπό τη στιγμή ὅμως που δεν μπορούμε να ἀντιληφθούμε πλήρως την ὑπόσταση βασικῶν πραγμάτων ὅπως είναι το φως ἢ ο ἀέρας, πῶς είναι δυνατόν να ἔχουμε την ἀπαιτήση να καταλάβουμε πλήρως την ὑπόσταση του Ἰδιοῦ του Αγίου Πνεύματος;

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗ:

1. Πῶς κατανοεῖται το ὅτι η ἀλήθεια είναι ἓνα Πρόσωπο – ο Ιησούς Χριστός; Γιατί ο Ιησούς είναι η Ἀλήθεια; Με αυτό το δεδομένο, πῶς κατανοοῦμε την ἀλήθεια;
2. «Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ὅτι το Ἅγιο Πνεῦμα, που είναι πρόσωπο ὅπως ο Θεός, περπατᾷ σ' αὐτά τα εδάφη.» Ε. Χουάιτ, Evangelism, σ. 616. Τι μας λέει αυτό το ἀπόσπασμα για την ὑπόσταση και την παρουσία του Αγίου Πνεύματος;
3. Δείτε ξανά κάποια ἀπὸ τα χαρακτηριστικά του Αγίου Πνεύματος που μελετήσαμε αὐτὴν την εβδομάδα. Ποια σας παρηγοροῦν ιδιαίτερα; Ποια είναι τα πιο σημαντικά για εσάς;
4. Με τι μπορείτε ποιο εύκολα να σχετιστεῖτε, με μία ἀπρόσωπη δύναμη ἢ με μία προσωπικότητα; Ποια είναι τα ἐπακόλουθα της ἀπάντησής σας;